

Bulevar Ivana Crnojevića 107
81000 Podgorica
Tel. +382 (0)20/ 269-336,269-337
Fax: +382 (0)20/269-336,269-337
mob. 069 375 930
www.promjene.org;
pzp@promjene.org

SKUPŠTINA CRNE GORE
n/r Aleksi Bečiću, predsjedniku

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	14.12	2020	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	33/20-2		
VEZA:			
EPA:	74 XXIII		
SKRAĆENICA:		PRILOG	

Poštovani gospodine Bečiću,

Na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore i odredaba člana 130 i 131 Poslovnika Skupštine Crne Gore, podnosimo **Predlog zakona o dopunama Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru**, radi stavljanja u skupštinsku proceduru.

Predlagač:

dr Branka Bošnjak

PREDLOG

ZAKON

O DOPUNAMA ZAKONA O ZARADAMA ZAPOSLENIH U JAVNOM SEKTORU

Član 1

U Zakonu o zaradama zaposlenih u javnom sektoru („Službeni list CG“ br. 16/16, 83/16, 21/17, 42/17, 12/2018, 39/18 i 34/19) u članu 22 stav 1 u Grupi poslova B poslije podgrupe 7 dodaje se nova podgrupa 7a zvanja: „Redovni profesor univerziteta - koeficijent 21,62“ i „Naučni savjetnik - koeficijent 21.62“, poslije podgrupe 8 dodaje se nova podgrupa 8a zvanje: „Ljekar subspecijalista - koeficijent 20.75“, poslije podgrupe 11 dodaje se nova podgrupa 11a zvanja: „Vanredni profesor univerziteta - koeficijent 19.89“ i „Viši naučni saradnik - koeficijent 19.89“, poslije podgrupe 14 dodaje se nova podgrupa 14a zvanje: „Ljekar specijalista - koeficijent 19.02“, poslije podgrupe 18 dodaje se nova podgrupa 18a zvanja: „Docent na univerzitetu - koeficijent 17.29“ i „Naučni saradnik - koeficijent 17.29“.

U Grupi poslova C poslije podgrupe 3 dodaje se nova podgrupa 3a zvanje: „Doktor medicine - koeficijent 15.99“.

Član 2

U članu 24 poslije stava 1 dodaje se novi koji glasi:

«Izuzetno od stava 1 ovog člana, koeficijent za zarade zaposlenih iz člana 2 stav 1 tačka 4, 5 i 6 neće se utvrđivati kolektivnim ugovorom za zaposlene čiji su koeficijenti određeni ovim zakonom».

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o dopunama Zakona o zaradama u javnom sektoru sadržan je u članu 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je predviđeno da se zakonom, u skladu sa Ustavom uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Dopunama Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru donekle bi vratili dignitet profesija profesora univerziteta i ljekara, koje su postojećim Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru potpuno marginalizovani, čak ih zakon nigdje eksplicitno ne tretira iako se radi o profesijama koje zahtijevaju najviši nivo kvalifikacija obrazovanja i koje su jedne od najzahtjevnijih i najodgovornijih, a da ne kažemo da su ta lica kroz sistem obrazovanja od osnovne škole pa do sticanja ovih zvanja morali biti najbolji. Oni su elita društva, ali nažalost naša država to ne prepoznaje, zato je njihov odliv iz zemlje ogroman, a društvo koje ne prepoznaje i ne cijeni znanje, nema prosperiteta.

Treba istaći da univerzitetski profesori i doktori medicine, specijalisti i subspecijalisti prolaze kroz najduži proces osnovne i dopunske edukacije, kao i da obavljaju veoma složene i odgovorne poslove koje čini stub svakog zdravog društva.

Da bi ste postali docent univerziteta morate nakon završenih osnovnih studija završiti poslijediplomske magistarske studije i odbraniti magistarski rad, pa zatim završiti doktorske studije i odbraniti doktorsku disertaciju, što ukupno traje 10-12 godina, a uz to od vas se zahtijeva da imate javno prezentirane radove u obliku koji je u domaćoj i međunarodnoj stručnoj javnosti priznat kao odgovarajući za oblast za koju se birate i da održite javno najavljeno, pristupno predavanje.

Da bi ste postali vanredni profesor mora proći najmanje pet godina od izbora u zvanje docenta, morate da imate sposobnost da autorski interpretirate i proširujete naučna znanja u svojoj oblasti i stvarate originalna djela, da imate odgovarajuću bibliografiju za oblast za koju se birate, koja obuhvata najmanje dva samostalna i cjelovita (autorska) naučna rada, da imate javno prezentirane radove u obliku koji je u domaćoj i međunarodnoj stručnoj javnosti priznat kao značajan za afirmaciju struke za oblast za koju se birate, od kojih najmanje jedan rad nakon prethodnog izbora u kome ste vodeći autor, da imate dokazan uspješan pedagoški ili istraživački rad sa studentima, da imate uspješnu pedagošku aktivnost za prethodni izborni period.

Da bi ste postali redovni profesor treba da prođe najmanje 5 godina od izbora u zvanje vanrednog profesora i od vas se zahtijava da prije izbora održite inauguraciono predavanje na univerzitetu, da ostvarite izuzetne rezultate u oblasti nauke, imate javno prezentirane radove u inostranstvu i kod nas, koji se smatraju značajnim naučnim ili umjetničkim ostvarenjima u oblasti u kojoj se birate, imate sposobnost da metodski postavljate i elaborirate najsloženije naučne, umjetničke ili stručne probleme, imate sposobnost organizovanja i rukovođenja istraživačkim ili umjetničkim timovima ili grupama, doprinosite razvoju i unapređenju infrastrukture u oblasti svog rada, imate odgovarajuću bibliografiju za oblast za koju se birate i koja obuhvata samostalne autorske radove, odnosno radove u kojima ste vodeći autor, imate cjelovite i originalne naučne radove (monografija, knjiga, udžbenik) značajne na međunarodnom i nacionalnom planu, imate dokazan uspješan pedagoški ili istraživački rad sa studentima, imate uspješnu pedagošku aktivnost za prethodni izborni period.

Kandidati u naučna zvanja naučni saradnik, viši naučni saradnik i naučni savjetnik biraju se po istim principima kao i kandidati u njima odgovarajuća akademska zvanja, s tim što nijesu obavezni ispuniti cenzuse u pogledu kriterijuma koji se odnose na pedagošku djelatnost.

Dakle od svršenog studenta do redovnog profesora morate da se obrazujete i usavršavate najmanje 20 godina, a onda vas ova država marginalizuje i izjednači sa nekim sekretarom nekog radnog tijela u Vladi što je poražavajuće.

Nažalost, sličan status je i ljekarima, a svi znamo da osnovna edukacija doktora medicine traje 6 godina, nakon čega konkurišu za neku od specijalizacija koje traju dodatnih 3 - 6 godina. Nakon završene specijalizacije, dio ljekara nastavlja edukaciju kroz subspecijalistički program koji traje 1 - 2 godine. Iz gore izloženog, može se zaključiti da je to profesija za čiju edukaciju je potrebno 9 - 14 godina nakon završene srednje škole. Stoga, smatramo da je ova profesija od koje nam zavisi zdravlje nacije marginalizovana i važećim Zakonom stavljena u pogledu zarada u najnižu grupu poslova, grupu D, sa nekim nižim administrativcima u pojedinim vladinim komisijama što je sramno.

Ove dopune neophodne su i zbog trenutnog, alarmantnog stanja u kome se nalazi crnogorsko zdravstvo. Naime, Crna Gora za zdravstvo ima najmanja budžetska izdvajanja u Evropi (288 eura po glavi stanovnika), ima najmanji broj ljekara po glavi stanovnika (2,2 na 1.000 stanovnika) i ima najniže zarade ljekara u odnosu na ekonomski potencijal države (ljekar specijalista za redovan rad prima 1.3 prosječne zarade u državi). Stoga, očigledno je da je pogrešna alokacija budžetskih sredstava glavni krivac za stanje u zdravstvu, koje je prema Evropskom zdravstvenom potrošačkom indeksu najzaostalije u usporedbi sa 35 evropskih

država. Razloge za navedeno treba tražiti u činjenici da država Crna Gora za zdravstvenu zaštitu izdvaja 4.8 % BDP, dok je ovaj procenat u zemljama Evropske Unije 8 - 12 %.

Nadalje, sve učestaliji odliv ljekara u inostranstvo mora se posmatrati i kroz prizmu odliva kapitala. Naime, cijena koštanja jednog diplomiranog doktora medicine državu Crnu Goru košta preko 20.000 eura, dok je cijena koštanja jednog specijaliste/subspecijaliste znatno veća, i do 100.000 eura. Ko treba da odgovara što benifite ulaganja u ove kadrove treba da ubiraju druge države. Zato je neophodno da se hitno reaguje i poboljša položaj ljekara, da ne bi bilo kasno, jer ubrzo neće imati ko da nas liječi.

Imajući u vidu sve navedeno, smatramo da koeficijenti po kojima se obračunavaju zarade univerzitetskih profesora i ljekara, u ogromnom su raskoraku sa sa stručnom spremom, težinom i odgovornošću posla koji obavljaju, te je neophodno što hitnije donijeti ovaj zakon.

III OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

U Članu 1 predviđena je dopuna člana 22 kojim se prepoznaju profesije profesora univerziteta u različitim akademskim zvanjima, kao i naučnici sa adekvatnim naučnim zvanjima, i profesije ljekara subspecijaliste, specijaliste i doktora medicine.

Članom 2 propisuje se izuzimanje zaposlenih čije je koeficijent zarada utvrđen ovim Zakonom iz kolektivnih ugovora a u odnosu na koeficijent zarade.

Član 3 propisuje stupanje na snagu zakona.

IV PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Sredstva za primjenu ovog zakona planiraće se u Budžetu Crne Gore za 2021. godinu.